

Reglament de Primàries: punt de partida

Data de publicació: 18 de març de 2013

El passat XII Congrés¹ del PSC es coneix probablement pel Congrés de les primàries. I és que els socialistes catalans vam ser els primers en donar el pas a favor de la introducció de noves fórmules de reforçament democràtic per a l'elecció dels seus candidats i candidates: les primàries obertes a tota la ciutadania.

Ara tot just fa 8 mesos el col·lectiu [Ara Primàries](#), integrat per una bona colla de companys del partit interessats per l'imprescindible procés d'obertura i renovació que havia de comportar l'assoliment d'aquest compromís, vam encetar i defensar un procés de debat obert sobre les primàries i vam elaborar una sèrie de [propostes](#) que férem arribar a la Comissió encarregada d'elaborar el Reglament de les primàries.

Aquesta setmana hem tingut l'oportunitat de conèixer la [proposta de Reglament](#) en la que està treballant aquella Comissió. Encara que sigui amb la provisionalitat amb la que escric aquestes ratlles, conscient que els treballs de la Comissió no han acabat, i des del màxim respecte al seu bon criteri per acabar definint la proposta com cregui més oportú per a les finalitats de renovació i obertura a les que serveixen les primàries, no puc sinó felicitar-me en aquest moment perquè algunes de les principals demandes d'Ara Primàries estiguin recollides en el text que hem tingut ocasió de conèixer. Es tracta de la definició de les primàries en un procés a dues voltes i la no exigència d'inscriure's amb antelació per poder exercir el dret de vot. Ambdós són elements que clarament podem afavorir una major participació de la ciutadania en el procés de primàries.

Aquest és un èxit col·lectiu: de la Comissió, de la Direcció i del debat obert entre la militància, simpatitzants i societat. Ja ho vaig afirmar en aquell moment: més debat és la garantia de bones primàries. I el reglament, no és ni serà insubstancial. Darrera d'una normativa hi ha la veritable demostració d'una voluntat política. Per això, afirmàvem que [més debat era més democràcia. I més primàries.](#)

De fet aquest debat obert s'ha començat ja a expressar de forma visible en altres iniciatives anunciades a nivell nacional i ja iniciades a nivell de Barcelona, amb les convencions [#SumantxBCN](#) que acabaran en el procés de primàries obertes per escollir la candidata o candidat a l'alcaldia de Barcelona.

El punt de partida, doncs, per la definició de les primàries obertes és positiu. Ara cal, però, continuar afinant i millorant la proposta de reglament amb una pràctica adient al seu esperit

¹ **Estatuts (art. 18)**

(...) L'elecció del candidat o la candidata a la Presidència de la Generalitat es realitzarà mitjançant un procés de primàries obertes a la ciutadania. Aquest procés serà establert per un Reglament de primàries que serà elaborat per una comissió que compti amb els membres de la Mesa del Consell Nacional, amb experts independents i amb dirigents del PSC, i que recollirà els principis de transparència i neutralitat per part dels òrgans de direcció del Partit.

L'organització de cadascuna de les primàries serà assumida per la Mesa del Consell Nacional, i comptarà amb la presència de tots els precandidats i les precandidates, o un o una representant nomenat per aquests.

El Reglament de primàries haurà de recollir com a mínim els aspectes següents:

1. Els ciutadans i les ciutadanes que vulguin participar en el procés d'eleccions primàries hauran de manifestar que comparteixen els valors d'esquerra i de progrés i fer una aportació simbòlica per sufragar els costos d'organització del procés.
2. Els precandidats i les precandidates a les eleccions primàries, restaran suspesos de les seves funcions com a membres d'òrgans de direcció del Partit, mentre duri el procés.

Resolució sobre les primàries

La convocatòria de les eleccions primàries obertes serà acordada pel Consell Nacional del partit, a través d'un procediment simple, que comporti màximes facilitats i garanties perquè els candidats i les candidates puguin promoure la seva candidatura, i perquè els electors i les electores puguin exercir el seu vot amb la única restricció de voler emetre'l i compartir els valors d'esquerra i de progrés.

d'obertura, transparència i regeneració democràtica. I resoldre bé els serrells pendents, definint algunes de les incògnites i interrogants que ofereix avui encara el text provisional. Són aquests, sintèticament:

1. Confusió de les funcions d'alguns dels actors que participen de les primàries

Qui organitza el procés de primàries?

Segons els Estatuts, l'organització recau en la Mesa del Consell Nacional, que ha d'integrar a aquests efectes un representant de cada candidatura des del moment en què aquestes siguin conegudes. La proposta de reglament, per contra, designa la Secretaria d'organització del partit com a responsable de la organització, tot que l'acompanya d'una cautela sobre la seva actuació, que es durà a terme "amb total garantia de neutralitat i transparència".

Qui efectua les funcions de jutge o d'Autoritat electoral?

Ni els Estatuts ni la resolució de primàries aprovats en el Congrés estableixen res a aquest efecte. La proposta de reglament assigna aquesta funció a la Mesa del Consell Nacional amb la participació de representants de les candidatures i amb la possibilitat de consultar (amb veu, i sense vot, s'entén) als experts independents que han col·laborat en la redacció de la proposta de reglament.

Caldria resoldre bé la confusió de funcions entre tots aquests actors. Si els Estatuts preveïen la necessitat que representants de les diverses candidatures s'incorporessin al comitè organitzador, era a efectes de donar compliment al compromís de transparència en la distribució equitativa dels recursos i la neutralitat del procés.

Per això és complex d'explicar que en la proposta de reglament, aquests representants no formin part de la organització sinó de l'autoritat electoral. I és que les funcions de l'autoritat són les de "jutjar" en els possibles conflictes que sorgeixin i interpretar el reglament en cas de dubte. Per això és imprescindible garantir la neutralitat de l'Autoritat electoral i no s'entendria que els representants de les candidatures fossin jutge i part en els possibles conflictes. No seria més encertat que l'Autoritat Electoral la conformessin persones com els mateixos experts independents que avui integren la comissió que elabora el reglament, per exemple?

2. Calendari de celebració de les primàries

La proposta de reglament tan sols apunta que la data de les primàries es fixarà com a màxim 5 mesos abans de la data prevista per les eleccions. Però l'experiència de la passada legislatura hauria de portar-nos a avançar l'inici del procés com més aviat millor. La finalització de les convencions nacionals dels socialistes catalans, a la primavera del 2014, seria el moment més raonable, penso.

Si això fos així, probablement es faria innecessària la inclusió de la clàusula recollida a l'art.7 de la proposta de reglament que estableix com actuar en cas d'eleccions anticipades.

3. Els requisits per ser candidat

La proposta de reglament apunta dues vies per poder accedir a la candidatura: obtenir l'aval del 5% de la militància o el 10% dels membres del Consell Nacional. Tant si s'empren xifres absolutes com relatives, però, la determinació d'una regla d'aquesta naturalesa entenc que portarà implícita la garantia de la possibilitat de conèixer per part dels potencials candidats i candidates, no tan sols les dimensions exactes de cada col·lectiu (membres el Consell Nacional i militants) sinó també la seva concreta de la composició. D'altra manera seria difícil imaginar com es poden sol·licitar i recollir els avals de les persones corresponents. Es tracta, en tot cas, d'una informació que a hores d'ara no és pública.

4. La vinculació entre candidat i programa electoral

La proposta de reglament estableix amb encert la necessitat que els candidats signin una declaració de compromisos. Tanmateix la redacció que proposa per aquesta declaració afirma que el candidat guanyador es compromet a aplicar el programa electoral aprovat pel partit. En la seva literalitat aquesta fórmula semblaria anul·lar la possibilitat que el debat entre les diverses candidatures sigui de fet també un debat sobre propostes concretes. I això no només és oportú sinó imprescindible.

Confio que els treballs de la Comissió encarregada d'elaborar el Reglament acabaran per resoldre aquestes incògnites. La forma en la que es resolguin definitivament, acabarà marcant el caràcter decididament obert i exemplar d'aquest procés.

Per aquest motiu i amb el mateix ànim amb el que en el seu moment em va portar a col·laborar en l'elaboració de propostes per fer "les millors primàries ciutadanes", faig aquesta anàlisi que en una versió més completa faig arribar a la Comissió. Un criteri que també traslladaré a la Comissió Executiva.

Fer les millors primàries ciutadanes possibles és part de l'èxit polític i electoral futur.

No es tracta de detalls, sinó de l'excel·lència per a garantir un procés exemplar i que sigui la base de la nostra victòria electoral i el retrobament amb els electors i la ciutadania. Estic segura que ho sabrem resoldre positivament de la mà dels principis de transparència, neutralitat i voluntat indubtable de regeneració democràtica.